

STARTINIO KOMBINUOTOJO PAŠARO POVEIKIS VERŠELIŲ AUGIMO SPARTAI PIRMAISIAIS GYVENIMO MĖNESIAIS

Zita Bartkevičiūtė, Janina Černauskienė

Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-3022 Kaunas, tel. 8-37 36 34 08

Santrauka. Negalima tikėtis, jog iš skurdžiai augintos telyčaitės, nors ir turinčios puikų genetinį potencialą, išaugs produktyvi karvė. Tačiau daugelyje šalies ūkių veislinės telyčaitės vis dar auginamos ekstensyviai – jos per parą priauga vidutiniškai po 500–600 g. Dažnai tokio mažo priesvorio priežastis – pasenusios auginimo technologijos, kai veršeliai ilgai girdomi pienu arba kitokiu gėralu. Taip auginamiems veršeliams jau trečiąją gyvenimo savaitę ima trūkti energijos ir maisto medžiagų. Be to, moksliniais tyrimais įrodyta, jog prieskrandį formuoti labiau skatina ne skysti, o koncentruoti pašarai. Nuo prieskrandžio veiklos priklauso veršelio apetitas. Kuo jis geresnis, tuo daugiau veršelis suėda pašaro ir tuo geriau auga ir formuojasi. Be to, su koncentruotais pašarais veršeliai gauna daug energijos ir būtinų maisto medžiagų, jiems mažiau reikia pieno. Daugelyje ūkių šio pašaro veršeliams pradeda duoti tik antrąjį gyvenimo mėnesį ar net vėliau.

Darbo tikslas – išsiaiškinti startinio kombinuotojo pašaro *Mulli Maikki* 1 E įtaką jaunesnių kaip 3 mėn. veršelių augimo spartai.

Bandymai atlikti 3 ūkiuose 2001–2002 m. Kiekviename ūkyje sudaryta po dvi analogiškas grupes (kontrolinę ir bandomąją) po 4–6 veršelius kiekvienoje. Kiekvieno ūkio veršeliai šerti tokiais pat (išskyrus koncentratą) pašarais pagal įprastą tame ūkyje schemą. Nuo 3–4 gyvenimo dienos (Skėmių ūkyje – nuo 20 dienos) kontrolinės grupės veršeliai gavo savos gamybos koncentratą (miežinių miltų), o bandomosios grupės veršeliai – startinio kombinuotojo pašaro *Mulli Maikki* 1 E. Pienu veršeliai girdyti tiek, kiek paprastai jie girdomi ūkyje, o koncentratų, šieno, siloso, šienainio jiems duota iki soties. Bandymo laikotarpiu skaičiuota, kiek suvartota pašarų ir kaip kito veršelių masė.

Per 3 bandymo mėnesius kiekvienas kontrolinės ir bandomosios grupės veršelis suvartojo vidutiniškai po 437 kg pieno, 60 kg siloso, 30 kg šienainio. Be to, kiekvienas kontrolinės grupės veršelis suėdė vidutiniškai po 57 kg šieno ir 56,3 kg koncentratų, o kiekvienas bandomosios grupės veršelis – atitinkamai 61,0 kg ir 84,7 kg.

Nustatyta, kad pirmąjį gyvenimo mėnesį kontrolinių ir bandomųjų grupių veršeliai priaugo beveik vienodai. Antrąjį gyvenimo mėnesį bandomųjų grupių veršeliai per parą priaugo vidutiniškai po 810 g, arba 18,2 %, o trečiąjį gyvenimo mėnesį – po 894 g, arba 24,8 % daugiau negu kontrolinės grupės veršeliai. Per visą bandymo laikotarpį kontrolinės grupės veršelių priaugis per parą buvo vidutiniškai 686 g, bandomosios grupės – 791 g, arba 15,3 % didesnis.

Raktažodžiai: veršeliai, koncentratai, priesvoris.